

1179.

Na osnovu člana 11 Zakona o sredstvima za ishranu bilja („Službeni list RCG”, broj 48/07 i „Službeni list CG”, br. 76/08, 30/17 i 43/18), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede donijelo je

**PROGRAM
MONITORINGA KARAKTERISTIKA SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA ZA 2026.
GODINU***

Programom monitoringa karakteristika sredstava za ishranu bilja (u daljem tekstu: Program) određuju se vršioци, broj i vrsta uzoraka, način uzimanja uzoraka i vrsta ispitivanja.

Cilj Programa je provjera ispravnosti sredstava za ishranu bilja koja se stavljaju u promet i upotrebu. U promet se mogu stavljati samo sredstva za ishranu bilja određenih karakteristika odnosno sa određenim najmanjim sadržajem hraniva, kao i odgovarajućim hemijskim, fizičkim, fiziološkim i drugim svojstvima koja moraju odgovarati karakteristikama navedenim na deklaraciji. Sredstva za ishranu bilja mogu se stavljati u promet, ako ispunjavaju uslove, ako su označena na propisani način i ako pravilnom upotrebom ne ugrožavaju zdravlje ljudi, životinja, bilja i životnu sredinu.

Svaka promjena u sredstvu za ishranu bilja može dovesti do promjene efikasnosti ili opasnosti za ljude, bilje, životinje ili životnu sredinu kao i primjena koja nije u skladu sa datim uputstvom.

Program ima za cilj utvrđivanje nepravilnosti radi sprovođenja pravovremenih aktivnosti odnosno povlačenja sredstava za ishranu bilja iz prometa u cilju otklanjanja potencijalne opasnosti.

Program obuhvata uzorke najzastupljenijih (dominantnih) tipova sredstava za ishranu bilja na tržištu Crne Gore.

Monitoring se vrši kako zbog provjere sredstava za ishranu bilja u prometu, tako i provjere fizičko-hemijskih osobina u skladu sa deklaracijom.

Program je osmišljen tako da obuhvata uzorke sredstva za ishranu bilja na tržištu sa različitim odnosima makro i mikro elemenata i/ili radioaktivnosti što daje bolji uvid u ispravnost i usklađenost.

Pri izboru uzimaju se u obzir slijedeći faktori: tipovi sredstava za ishranu bilja, primarna i sekundarna hraniva, zastupljenost na tržištu, upotreba, nepostojanje podataka o ispitivanju kvaliteta i ispravnosti sa našeg tržišta i dostupnost analitičkih metoda.

Uzorci se uzimaju sistemom slučajnog uzorka, a u skladu sa analizom rizika:

Sistem rangiranja rizika	
Monitoring	Vrsta monitoringa
Nizak nivo rizika: -ne postoji dokaz o nepravilnosti (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci monitoringa drugih država); -nizak nivo očekivanih nepravilnosti; -upotreba je manje zastupljena.	Rutinsko uzimanje uzoraka u cilju provjere usaglašenosti i obezbjeđenja potrebnih informacija.
Srednji nivo rizika: -postoji dokaz o nepravilnosti (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci monitoringa drugih država); -očekivana pojava nepravilnosti; -upotreba većim dijelom zastupljena;	Rutinsko uzimanje uzoraka u cilju provjere usaglašenosti i obezbjeđenja potrebnih informacija, radi praćenja prethodnih rezultata.

-narastajući priliv i promovisanje upotrebe iz novih izvora.	
Visok nivo rizika: -skoriji dokaz o nepravilnosti (izvor: dosadašnja praćenja, izvještaji ili drugi podaci monitoringa drugih država); -dokaz da upotreba može biti opasna za ljude, bilje, životinje ili životnu sredinu; -očekivana pojava promjene efikasnosti sredstva odnosno neefikasnosti, a koja je od izuzetnog značaja za neku primjenu.	Godišnji monitoring za sredstva za ishranu bilja sa značajanom upotrebom i/ili ciljani monitoring za identifikovane probleme.

Parametri koji su uzeti u obzir prilikom izrade programa su:

- broj korisnika;
- statistički podaci o potrošnji;
- zastupljenost na uvozu;
- upotreba u poljoprivrednoj proizvodnji;
- kapaciteti laboratorija, primijenjene metode;
- broj skladišta, veleprodaja, uvoznika i maloprodaja sredstava za ishranu bilja.

Uzorke sredstava za ishranu bilja uzimaju fitosanitarni inspektori.

Ispitivanje uzoraka vrše ovlašćene laboratorije u skladu sa Zakonom o sredstvima za ishranu bilja i Pravilnikom o tipovima đubriva, uslovima za amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota, načinu označavanja i pakovanja đubriva ("Službeni list CG", br. 32/15 i 149/22).

Projekcija:

R.br.	Opis	Broj uzoraka
1.	praćenje u skladu sa Programom monitoringa karakteristika sredstava za ishranu bilja	do predviđenog iznosa

Izvještaji o ispitivanju sa rezultatima ispitivanja dostavljaju se inspektorima koji su uzeli uzorak i organu uprave nadležnom za fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava).

Izvještaji o ispitivanju, osim rezultata ispitivanja treba da sadrže i kvantifikovane podatke o izvršenim ispitivanjima koje su korišćene u skladu sa procedurama kontrole kvaliteta odnosno navodi se što je analizom utvrđeno uz obrazloženje tog rezultata.

Ako uzeti uzorci ne ispunjavaju utvrđene uslove, ponoviće se uzimanje uzoraka na zahtjev laboratorije.

Tipovi mineralnih đubriva koja će se analizirati:

- prosta neorganska đubriva sa primarnim hranivima;
- složena neorganska đubriva sa primarnim hranivima;
- tečna neorganska đubriva;
- neorganska đubriva sa sekundarnim hranivima;
- neorganska đubriva sa mikro-hranivima;
- inhibitori nitrifikacije i urease;
- materijali za kalcifikaciju.

Za sprovođenje Programa odgovorna je Uprava, a broj uzoraka može se povećati prema sredstvima utvrđenim Programom fitosanitarnih mjera, na osnovu mogućeg rizika u skladu sa datim parametrima.

Fitosanitarni inspektori uzimaju uzorke prilikom uvoza i objektima registrovanim za promet sredstava za ishranu bilja na veliko i malo.

Ako se prilikom uzimanja uzorka zahtijeva naknada za uzete uzorke, faktura se ispostavlja Upravi, po tržišnoj cijeni na dan uzimanja uzorka, uz fakturu se prilaže i zapisnik inspektora kojim se konstatuje zahtjev za naknadu uzetih uzoraka.

Za neispravne uzorke preduzimaju se odgovarajuće propisane mjere u skladu sa zakonom.

Nosioci (Uprava) i izvršioci programa (inspekcija i laboratorije) obavezni su da u skladu sa svojim nadležnostima sačine izvještaj o sprovođenju Programa:

- Ovlašćena laboratorija – izvještaj o izvršenim ispitivanjima uzoraka i rezultatima laboratorijskih analiza;
- Odsjek za fitosanitarnu inspekciju – izvještaj o sprovođenju plana uzorkovanja, broju uzetih uzoraka i preduzetim inspekcijskim mjerama za svaki neispravni uzorak;
- Odsjek za sredstva za ishranu bilja – završni izvještaj o sprovođenju Programa.

Troškovi za sprovođenje ovog programa, sa poštanskim troškovima nastalim po osnovu ovog programa padaju na teret Uprave.

Sredstva za sprovođenje ovog programa obezbijedena su Budžetom Crne Gore za 2026. godinu: Program 16 002 (Poljoprivreda); Potprogram 16 002 005 (bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi); Aktivnost 16 002 005 001 (Upravljanje i administracija Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove), na poziciji: Aktivnost 16 002 005 004 prema Programu fitosanitarnih mjera za 2026. godinu.

Ovaj program objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“.

*U ovaj Program prenešen je, radi implementacije, član 38 Uredbe (EU) 2019/1009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o utvrđivanju pravila za stavljanje na tržište EU đubriva, kojom se mijenjaju Uredbe (EZ) br. 2019/1009 i (EZ) br. 1107/2009 i stavlja van snage Uredba (EZ) br. 2003/2003/Regulation (EU) 2019/1009 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 laying down rules on the making available on the market of EU fertilising products and amending Regulations (EC) No 2019/1009 and (EC) No 1107/2009 and repealing Regulation (EC) No 2003/2003;

Broj: 04-313/26-7283/1

Podgorica, 30. aprila 2026. godine

Ministar,
Vladimir Joković, s.r.